ԺԳ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 32 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 12 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1899 | 19 ՃԼՄԱԶԻՒ ԱԽԸՐ, 1317 | 12 ԹՐՔՐԻՆԻ ԷՎՎԷԼ, 1315 | 24 ՀՈԿՏ. 1899 (Ն. Տ.)

10 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

Պոյտոյ համար { Տարեկան 70 դրշ. Վեցամսեայ 35 „
Հոտառներու համար { Տարեկան 90 „ Վեցամսեայ 45 „ Եռամսեայ 23 „
Արտասահման { Տարեկան 23 Ֆր. Վեցամսեայ 12 „

Նամակ կամ ոեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել Տնօրինութեան:

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ.

«زاغك» ارمنيجه يومى وسياسى غزته
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
غلطه ده حمدى پاشا خان

Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Համտի-բաշա խան

Rédaction du Journal Arménien „DZAGHIK“ Galata, Pérchémbé-Bazar Hamdi-Pacha Han

ՏՆՕՐԷՆ Ռ. ՍԱԳԱԵԱՆ — ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ Ղ. ԲՈԼԱՑ

ԼՈԱԳՐԱ-ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻԻՆ

Բ

Անգեալին մէջ լինչ դեր խաղացին հանդէսները: Պիտի քննենք:

Զոր օր. Թպիճատնէք «Երկրագունտ»-ները 1883ին սկսեալ. հոն մեր աչքին պիտի գարնին Հերոնիմոս Բարսեղեանի «Ուսումն... աստեղագիտութեան»ը, էջ 202 (ապա առանձին հատոր), Ռ. Թօպչեանցի «Առողջական անկումն քաղաքակրթ. մեծ կեդրոններու մէջ»ը, էջ 117, 184, 193, 225, 227, Դ. Մ.ի «Նախապատմական քաղաքակրթութիւն»ը, էջ 217, Բժ. Ս. Յակոբեանի «Բժշկութեան մասին ժողովրդական նախապաշարմունքներ»ը, էջ 97, 130, Հ. Սեր. Տէրմիչեանի «Հնդեւրոպական նախաժամանակ»ը 1884, էջ 57, 103 եւ 155, Ն. Տաղաւարեանի «Մեղուներու պատմութիւն»ը էջ 61, 142, 177, 556, Կ. Ց. Պատմաճեանի «Մագուսն երկրի»ն, էջ 196, Սուքիաս Վ. Պարոնեանի «Հայկական նշանագիրք»ը էջ 298, 360, 506 եւն., այսպէս կրնայինք չարունակել մինչեւ վերջ: Ինչպէս կը տեսնէք խորագիրներէն, կրկոտած են չատ մը չահեկան խնդիրներ, որոնք մեզ ալ կրնան գրաղեցնել: «Երկրագունտ»ը իր ժամանակին ու իր միջավայրին պատուարեր հրատարակութիւն մ'եղած է: Մնացած է միտքերը:

1895ի «Մաղիկ»ն ալ աչքի անցուցած առիթիս ոչ նուազ ուշագրաւ յօդուածներ կը հանդիպինք: Հատուածակոդին է ան որ Հայ եւ օտար գրականութեանց երեսներուն պատկերը կը ցոլացնէ, հոն իր յատուկ տեղն ունի գեղարուեստն ու խմբագիրը: Գրագէտի վարպետութեամբ տեսնային գրականութեան խորհրդապաշտ բանաստեղծին մարգարիտ կտորը բաղդատած է «Նամանութիւն Յիսուսի»ի հետ, հաւասար գտած է եւ տեղ տեղ սեւերի բարձր, ամէն վերծանողի աղիւսէ ուշադրութեան կը յանձնեմ այս գրական գեղեցիկ հաւաքածոն որ ժրաջանաբար կարճ կեանք ունեցած է:

Տէմիրճիպաշեանի եւ Զօհրապի «Մահիս»ները նոյնպէս ապրելու արժանի են իրենց գաղափարներուին ու խորհրդածութեամբ, հոս Սիպիլն է որ կը նկարագրի հիանալի կերպով, հոն դիւցազներգութիւնն ու վիպասանութիւնն է որ լեզու կ'ելլէ Գ. Օտեանի դրչին տակ: Հաճոյքով կը կարդանք ամէն կտոր ընտիր ճաշակի արդիւնք:

«Բուբասաան' եւ Ծաղիկ մանկանց»ները մեր մանկավարժական գրականութիւնը կը կազմեն. եւրոպական ուղղութեամբ խմբագրուած են, փոքրիկ մեղուներու պէս մեզ կը պատրաստեն «Մանկութիւնը հոգեւոյն սրամոց»էն, «բոլորական առած» ներչն եւլն: Մանկական հաւաքածոները առատ նեւթ կրնան հաւաքել այս դասագործներէն, ինչպէս նաեւ Մանկավարժ. Մասիսէն: Պէրպէրեան էֆ.ի կարծիքն ալ այս է:

Եթէ յետադարձ սիմարի մը կրնենք, նպատակին ուղիղ բան չէ, բայց եթէ խորհուրդ տալ ուզէ հարուածով ամէն բան քակտելու չէ դրական անցեալը. ան բրած է իր կրցածը, ներկան պէտք է վերազանգէ դարձ: Սակայն ընդհակառակն, այսօր ապրողներս կ'ըլլանք դրական անկման. յոռետեսներն ինչ ալ ըսեն, սխալ ղղացած այս պահարը:

Շատեր իրենց թերութիւնները ծածկելու համար, կրակ կը կարկն ուրիշներու անձնական յանգանքին դէմ. բայց այս յանցանքին չենք չքմեղացներ. ուղղել տեսնողներ կան իրողութիւնները:

Եթէ ճշմարիտ քննադատենք, խնդիրը երկու կողմէն քննելու ենք, նկատի առնելով դրական անցեալ ու ներկայ գործունէութիւնները: «Աչխարհի վրայ' պէտք չէ բացարձակապէս տիրէ մէկ կողմին կարծիքը»: Ճաւակոտները կը լսեն:

Թուխ-կրպոն լաւ կ'ըսէ. «Ծիր ու ցան դրութիւններով, զիտողութիւններով, քննադատութիւններով չենք կրնար գործադնել մեր պէտքերը, լուրջ եւ դրական գործունէութիւն մը միայն պիտի կրնայ փըրկել մեզ այս գրական վերահաս անկումէն»:

Անցեալին հանդէսները գիտական, տնտեսագիտական, բանասիրական կարեւոր դրքերու պակասը լեցուցին. մենք քայլ մըն ալ առաջ երթալու ենք ուղղակի ժողովրդական Մատենադարաններ յօրինելով, եւ, եթէ կարելի է, Գրականութիւնը լրագրի սահմաններէն հանելով' բոլն իր տեղը նատեցնելու է:

Դպրեվանք — ՏԻՐԱՑՐ ՎԱՐԴ.

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ԽՈՒՄԲԸ

(Շար. երեկի թիւեն)

Դրէյեր Նաբէլեան. ժ. դարու հեղինակներէն, եպիսկոպոսի որդի եւ եպիսկոպոսի ձեռնասուն, երիտասարդ հասակին մէջ կ'ամուսնէ հրօնաւորի սեւ աքեմը: Մտաւորական խնամուած մշակումով մը առանձին տեղ մը կը գրաւէ Մատենագրութեան պատմութեան մէջ: Դիւրաղանցասէս բանաստեղծական միտք մը—ինչպէս անյագին ներազանցապէս իմաստասէրը Խորքերով լեցուն երկու հսկայ հանճարներ որոնց մէկն ա'նքան իրերու վախճանական պատճառը վերլուծել կը ձգտի իմաստասիրական մաքառումներով եւ ձեռնարկութիւններով (argumentation), ո'րքան միւսը անհուն ըղմայլումով վարդեր եւ արեւներ կ'երդէ եւ կամ անսահման մտայղ յոռետեսութեամբ մը մեղքի ծանրութեան տակ լինած կ'քած կ'ողբայ կամ կը պարզէ չարչարուած հոգոյ մը հրատապ գալարումները:

Իր երիտասարդ թարմ հասակին մէջ որ տակն իր սիրտը կեանքի ծարաւ տագ հրայրքներով ղեղուն եւ միտքը զուարթ խոհանքներով ծիւնն էր, երկից անչուտ Նարեկայ վանքին հովանոյն տակ, ինչ հմայիչ տեսլականի մը մասքանչ սեւեռումով թերեւս ի դէմս Ս. Աստուածածնին. «Աչքն ծով ի ծով ծիծաղախիտ—Ծաւալաժայր յառաւօտուն . . .—Բերանն երկիթերթի, վարդն ի չրթանց կաթիլ — Ծոցըն լուսափայլ, կարմիր վարդք լցեալ,—Ծղիքն ծիրանի մանուչակի հոյլը—Թօսին արծաթափայլ, ոսկեւտուն — կամարապատ յականց, յականց չափիւղայս» Ու մտածել կ'սկսի թէ այս կարմիր վարդերու, մանուշակներու, չափիւղայ ականջներու բանաստեղծը ինչպէս սեւ աղջամուղջի պէս կը մթագնի ապա իր սրտի խորքերէն ժայթքող հեծեծանքներով ու ցաւի ալաղակներով, «հառաչանօք սրտին ատպատամ ի խալխ լաղթիս խոցոտիմ եւ բոլոյ չնչոյս ձենձերիմ, ապէ ցօղով արտասուացս այրիմ . . . եւ կողկողալին հեծութեամբ դողամ» . . . որնք սո՛ւր սո՛ւր, ասե՛ղ ասե՛ղ կը ծակծկեն, կը քաոսնեցնեն մարմինս: Հոգեկան ի՛նչ ալեկոծումներ խառնվեցին իր էութիւնը որ վանականի մխիթարեր խոցերն մէջ գետնամած խաչելութեան պատկերի մը դէմ կոնակ մը կը դառնայ ու կը վրդովի, մրրիկ մը կ'ըլլայ ու փոթորկոտ պատկերներով լինքն իր վրայ կը գալարի եւ իր կայծակէն լինք չանթառոր կ'ըլլայ: Ի՛նչ դառն ներչնչումներ ծորեցին իր հոգւոյն մէջ առատածային Դուխին, Մեծութեան, Անսահմանութեան հանդէպ իր Ապերախտութեան, Փոքրութեան, Ոչնչութեան ցաւագին լսելունէմբ: Ո՛վ դրաւ իր մէջը վախը, Սարսափը մարմնին՝ անկումին՝ գևւին որոնք գինք գետնաքարշ կը նետեն մեղքի ծուղակին մէջ եւ որոնց հակառակ հոգին Թոմասիկ կը ձգնի իր հոգէ պատկանը, եւ այս երկու հակառակամարտ մաքառումներուն մէջ ինքը կը ծիւրի, կը չգանայ: Ընդարձակ ուսումնասիրութեան կարօտ նիւթեր են այս հարցերը՝ Նարեկացոյն հոգեբանական կատարեալ վերլուծումը ձեռք բերելու համար: Մեզի կը մնայ միայն ըսել թէ Ընդհ. ազգայ մատենագրութեան մէջ չկայ թերեւս գրական արտադրութիւն մը որ Նարեկին չափ հոգիով ու զգացումով գրուած ըլլայ: Ցաւէտ պարծանք մ'ըլլալէ աւելի' աղօթքի խնկելի մատանը պիտի մնայ այն մեր ժողովրդին համար: Նաւրեկացին գրած է նաեւ մեկնութիւն մը Երէ Երէոյի եւ ճառեր քերթողական երեւակայութեան նոյն սաւառնումներով ու նոյն տաք զգացումներով: Մնած է 951ին եւ 60 տարեկան հասակին մէջ վախճանած եւ թաղուած Նարեկայ վանքին մէջ:

Նեբոս կ'սլեցէ կամ Շնորհալի, գլխաւորներէն մէկը ժԲ. դարու այն հեղինակներէն որոնց ուսումնասէր պարապումներն ու ճիգերը հայ մատենագրութեան մէկ կարեւոր գիմադեղումը (phase) յառաջ բերին: Շնորհալի' իր ընկերներով կազմեց Սբ.ծ.ն կամ Մեծ.ց դարը: Ինքը, Նարեկացին աւելի անտիական հասակի մը մէջ ընդունեց կրօնաւորի աքեմը: Սեւ վերան կարմիր վանքին մէջ սասցաւ իր մտքի մշակումը. եւ նախնեաց վերծանութեամբ ու լոկ տոհմային լեզուի գիտութեամբ կրցաւ ամբարել այնչափ աստուածաբանական հմտութիւն որուն վրայ բիւզանդական ոսոանիկիներն անդամ ըմբանչացան: Ջուտ աւետարանական եղբայրութեան հոգիովը ներչնչուած, չմնաց երբ հայրապետական ախոռը բարձրացաւ, երկու կրօնակից ազգերու դաւանաբանական խարոցը բառնալով' եկեղեցական միութեան գաղափարը յառաջ տանիլ, որ Շնորհալւոյ գարուն համայիչ utopie մնաց: Շնորհալի իբր մատենագիր չնորհալի ազնուն մը եւ պատկառելի դիրք մը ունեցած է: Իր Ընդհանրականը գաւանաբանական գանձարան մը, ուր ոչ նուազ աղգային անգին ծանօթութիւններ կը գտնուին: Շարականոցին հոգին է. տիրող տարրը. լինքը գեղարուեստի սիրահար, գրած ու երգած է բազմաթիւ կրօնական քերթուածոտաղեր եւ մուծած ժամագրքին ու Շարականոցին մէջ, որոնց գրեթէ ամէն էջերն մէջ կը պատահինք Շնորհալւոյ չունչին ու զգացումներուն: Հայ հաւատացեալը միչտ չերմեռանդութեամբ սլիտի արտասանէ իր Հաւատով խոստովանիմը, Ջերմիւ ի՛նչ խոր Իր Աչխոյհ ամենայն եւ Աստուած Նարեկացիական չունչով մը գրուած են որ կը դղրդէ հոգիդ ու կը լացընէ: Անգունդի նոյն երգն է գարձեալ որ Նարեկացիի հոգիին մէջէն պրիսակուելով' կը թափանցէ Շնորհալւոյ սրտին ու չիղերդ թռուցդ կը հանէ:—Շնորհալի ծնած է ԺԲ. դարուն սկիզբը եւ կը վախճանի 1173ին (Օգ.13 նչ:)

—Հայ եկեղեցին ծանելով ատենց յիչատակը' իր յարգանքն, աքանչացման հարկը կը հատուցանէ թէ իբր իր հաստատութեան անձնդիր հովիւներ եւ թէ հայ մատենագրութեան ամէնէն հանճարեղ փայլուն ներկայացուցիչները որոնք կրցած են գրական տղնուններով հայ ժողովրդին մտաւորական ընդունակութիւնները ցոլացնել:

Մանիսա — Գ. ՇԱՀԻՆՅԱՆ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

Խաթիւ կամ յանպատրաստից մի' բանաք գռները եւ դղրդիւնով մի' գոցէք զանոնք:

—Դորգերուն վրայ քսելով մի' սրբէք ձեր ոտնամանները, այլ ի հարկին գործածեցէ՛ք գրան մօտ գտնուած ոտնախոյրը:

—Մի' պահիք այն առուեակով (ջրանկյա) զոր կը հագնիք ցորեկը:

Սան. Վ.ժ. — Հ—ութ Ա. Ն. Թ.

ԿՐԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Աջառուքիւնը մեր կրթական յարկերուն մէջ.—«Հասկաքաղ Գիշերուկ»ի յօդուածը.—Մամլոյ պարտականութիւնը.

Ամէն անգամ որ ընկերային կրթական յօդուած մը հանդիպած է աչքիս, Ազգ. ո եւ է թերթի կամ հանդիսի մէջ, չիտակը խօսելով միչտ բուռն հետաքրքրութիւն մը ունեցած եմ եւ ունիմ ամէնէն առաջ կարդալու զանոնք' ուր կրթական գաղափար մըն է կը յայտնուի կամ խնդիր մըն է որ կը ծեծուի, կը լուսաբանուի առանց սակայն' ուսուցչէ մը, դաստիարակ մը ըլլալու ձչմարիտ համոզուած եմ թէ ո եւ է մարդ, ո եւ է անհատ հաւասարապէս իրաւունք ունի մի եւ նոյն հարցով խնդիր ալ զրաղելու հետաքրքրուելու, քանի որ խնդիրը հանրային բարոյականի մը վրայ է եւ այդ բարոյականի չահէն, վնասէն խնդիր ալ բաժին ունի քիչ չատ: Հետեւաբար սխալ է այն ենթադրութիւնը թէ կրթական հետաքրքրուողը միայն կրթականի վարիչը պէտք է ըլլայ:

Խնդիր է գիտնալ թէ ամէն անգամ որ հրապարակի վրայ կը նետուի ո եւ է յօդուած կամ դաղափար մը, ըլլայ այդ կրթական կամ հասարակական եւ կամ տնտեսական, ընդհանրապէս ո՛ր աստիճան արձագանգ կը գտնէ հանրութեան ականջին:

Ես չատ լաւ համոզուած եմ որ մամուլը միչտ իր աղդեցութիւնը ունեցած է առաւել կամ նուազ ժողովրդին ամէն խաւերուն մէջ, մանաւանդ այն խնդիրներուն մէջ, երբ ատոնք ուղղակի սերտ աղերս ունեցած են ժողովրդեան առօրեայ զբաղմունքին ու գործին հետ, ուր ցոյց տրուած է իրեն ուղիղը, ճիչդը, պետքը եւ վտանգաւորը: Ծաւալի կէտ մը եթէ կայ այն է որ Մամլոյ այս աղդեցութիւնը ընդհանրապէս մեր կրթական յարկերուն մէջ չի համներ, նոյն իսկ իրեն համար, իրե՛ն պէտքին համար դրուած խօսուած աւելի նահարկաւոր հարցերն եւ որ սակայն արձագանգ պէտք է գտնէ հոս:

Կրթական չրջանակներու մէջ ընդհանրապէս, (բացառութիւններ եթէ կան, անոնք ալ հազուագիւտ) այնպէս կը կարծուի թէ ալ սովորական բանաձեւ մը դարձած է եւ կամ պարզ ֆէյլմի մը համար է որ հայ մամուլը կը կատարէ իր չրջանին մէջ որ այսպիսի խնդիրներ հրապարակ կը նետէ: Եւ սակայն ոչ: Վերյուչումն մըն էր որ արձնցուց իմ մէջ ալ «Հասկաքաղ-Գիշերուկ»ի «Մաղիկ»ի մէջ դրած մի խմբագրական յօդուածը, որով կը բողոքէ մանաւորապէս Պոյտոյ Կեդր. վարժարանի մէջ մուտ գտած (որ սխալար վարժարան մը ըլլալու կոչուած է) եւ ընդհանրապէս մեր չատ մը կրթական յարկերուն մէջ գոյութիւն ունեցող խոչընդոտ դէմ, որ միակ պատճառն է մեր մանուկներուն ժամերը եւ ազգին կրթութեան յատկացուած դրամը ոչնչութեան մատնելու չատ հեղ, չա՛տ տեղ:

Ահա բողոք մը որ արդարացի ըլլալէ աւելի կ'արժէ որ իր արձագանգը գտնէ նախ մեր Ուսումն. Խորհ. Պետիչ չանձնաժողովին մէջ (*) որնց վրայ գլխաւորաբար կը ծանրանայ բարոյական պատասխանատուութիւնը, մանաւորապէս մեր այն թաղականներուն որնց մենծաղագական խոչընդոտ է միայն որ չատ անգամ կը կատաւարի Դպրոց մը, նեկեզեցի մը:

Շատ անգամ կարդացած ու երբեմն ա առանց յայտարարուած ըլլալու լսած եմ թէ այս թաղի կամ այս քաղքի Թաղ. Խորհուրդը այս վարժապետը դուրս հանած է դպրոցէն, առանց սակայն արդարացի կամ բանաւոր պատճառ մը ունենալու դատապարտելի դէմ. ու չատ անգամ ալ լսած եմ դարձեալ թէ այս վարժապետը' որուն պարզ նախակրթարանի մը դասախօսութիւնը մարդ տարակուսանքով կը յանձնէ, բարձրացած է ուսումնարանի տեսչութեան եւ կամ բարձրագոյն դասեր աւանդելու: Պատճա՞ռը. որովհետեւ աղաներու կամ անոնցմէ մէկուն խօչն եկած է, եւ կամ իր ամէն խօսքին ու արտայայտած դաղափարին ծուռ կամ չիտակ ա՞նձնէ մը եղած է հաւատարմօրէն:

Հոս անուններուս հետ խաղալու կամ մանաւանդ դիտումներ ունենալու միտք չունինք, բայց ցաւի սիրտ կը տեսնենք ու կ'ենդրադրենք թէ ցո՛ղջախ մեր կրթական յարկերուն մէջ պատահելի է որ տեղի կունենայ եւ խորհրդաւորութիւնը ամէն կերպով մուտ կը գտնէ մեր այդ վարժարաններուն մէջ, գարձեալ ատոնք պիտի մնան անկեալ ու խախուտ վիճակի մէջ:

Մեր լրագրական հրապարակին վրայ հարիւր անգամ, հազար անգամ յիղդեղուած բաներ են ատոնք, սակայն միչտ իրենց այժմէականութիւնը չպիտի կորնչնին քանի որ պատճառները վերցուած չեն, որոնք իրենց որոմ մեր արտերուն մէջ, ցորենի օրինակ հասկերուն հետ եկած ու բուսած են:

Պէտք է արմատախիլ ընել այդ որոմը, որպէսզի ամբ հասկը ու ցորենը արդիւնաւոր ըլլայ:

Մամլոյ պարտականութիւնն է ճանչցընելով ժողովրդին իր թերութիւնը' ցոյց տալ ուղիղը, ճչմարիտն ու պատչաճը. սակայն, երբ հանրութիւնը Մամուլին բռնած դիրքին հանդէպ' իր չահին եւ օգտակարութեան գործին մէջ ինք կը թերանայ, մամուլը ինքնին արդարացած կը նկատուի: Ու եթէ երբեք դուն փորձեր ալ պատահին «քաւեալ եմ ես» խօսքը ճիչտ չարմար պատասխանն է տալ անտարբեր հասարակութեան մը: Գ. Կ. ՈՒՆՁԵԱՆ

2 Հոկտ. 1899 — Մանիսա

ԷՄԻԼ ԶՈԼԱ

Ֆրանսական ժամանակակից վիպասաններ

(Շար. «Ծաղիկ»ի 25րդ. թիւեն)

Մեր ժամանակին ամէնէն մեծ անարդարութիւններէն մէկն է ասիկա: Այսօր Պր. Տիւբանթի, մեր ընթերցողներուն հետ ծանօթ մէկը չի գրաւեր ազ տեղն որուն ճըշմարտապէս արժանի է: Պր. Տիւբանթի այդ հինդ կամ վեց վիպասաններուն կարգէն է որոնց գործերը պէտք է որ հաչուեալ մեր մէջ: Կարծեմ թէ այս անարդարութեան պատճառները կը դուչակեմ: Սանոք խոստովանիլը չատ տխուր բան է ինծի համար որ ա՛յդչափ ուժգնութեամբ վիպականութեան դէմ կը մարտնիմ. բայց մեր ամէնուս չպիտի կարենանք արդիւնք են այդ եղերերգութեանց որ մեր արատութեանց մէջ կը մանեն: Ըսի արդէն, ժամանակը հիւանդ է եւ տարօրինակ կերպով սիրահարած է այդ եղերերգութեան ո՛րուն համար մենք սակայ ճչմարտութիւնը կը դժնենք: Ա՛ւա՛ղ, իրականութեան պատկերները որ մեր մէջ կը գնահատուին, այլ լեզուի գարձուածքները, նկարագրութեան քմայքները եւ ոճն, որոնցմով կը գարգնենք մեր գրուածքները: Պր. Տիւբանթիի քով ատանկ բաներ չկան, եւ ա՛նո՛ր ատոր համար է որ չի կարդացուիր: Իրեն նկատմամբ կ'ըսեն թէ չատ գէչ կը գրէ: Բայց անկա աւելի եւս մեր լեզուի չափերը, մեր մակդիրները եւ մեր երաժչտական ու նկարչական նկատողութիւնները գանց կ'առնէ: Այնչափ նրբութիւն չի մնատեր. աւելի

(*) Շատ բարեհիաւ կ'երեւայ յարգելի յօդուածագիրը Քննիչ Ցանձնաժողովի ուսուցիչ—անդամներէն երբ խօսքով պաչտօն կը վարեն, բնական է որ իրենք ալ ուրիշներու նկատմամբ այնպէս վարուին: Խընդիրը այդպիսիներու ասպարէզ չտալն է: Կրնանք անհատապէս ու հաւաքաբար աչխատիլ այս գործին: Այս պիտի ըլլայ նուիրուն ձգտումը: (Մ. Խ.)

ՈՒՆԻՆ ԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ—ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋ ՄԱՐՏԻ ՄԵՂՔ

ՄՇՏԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵՂ

ՈՒՆԻՆ ԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ—ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋ ՄԱՐՏԻ ՄԵՂՔ

Հրատարակութեան Ամերիկեան Ընկերութեան դատավճիռը 16 օրուան ընթացքին կատարուելու համար՝ Ամերիկեան Ընկերութեան Ներկայացուցիչ Ճէյմս Պարթոնի ստորագրութեամբ ստացած ենք հետեւեալ նամակը.

Ամերիկեան Հրատարակութեան Ընկերութեան Ներկայացուցիչ Ճէյմս Պարթոնի կողմէ ստորագրուած հետեւեալ նամակը ստացած ենք.

Ամերիկեան Հրատարակութեան Ընկերութեան Ներկայացուցիչ Ճէյմս Պարթոն

անդուսալ վախլաք մը ցոյց կուտայ, երբեք չի կրնար յաչս թաղցող յիշեալ օրիորդը մտէն ճանչցող անձնաւորութեանց եւ ողջամիտ հասարակութեան առջեւ մաղի չափ իսկ նահանջել անոր արժանիքը։ Հետագիրներու աճապարին իրենց այս նոր միջոցներով ալ երբեք չեն կրնար ու չպիտի կրնան յաջողիլ իրենց մեքենայութեանց մէջ, որովհետեւ չենք կարծեր ու չենք յուսար որ օրիորդը՝ զգածուելով նմանօրինակ հրատարակութիւններէ՝ զլանայ իր աջակցութիւնը թաղին աղբատներուն (ինչ որ իրենց միակ փափաքն է)։ այս ճամբան ալ չի քալեր, ուրիշ միջոցի մտով պիտին։

Գալով երկրորդ եւ երրորդ հետագրութեան, ինչպէս կը տեսնուի, պարզապէս սպառնալիք մ'է երեստարդ խմբագրի մը դէմ որուն աչխատած թերթին մէջ կը հրատարակուի, ամենայն անկողմնակալութեամբ, յիշեալ չարամիտ անձնաւորութեանց կողմէ անտեղի եւ ստայօդ հրապարակութեանց հերքումներն ու պատասխանները։ Սա ամենագոռ միջոց մըն ալ որուն այս անգամ կը դիմեն ճարահատ ինքնակոչ գրագէտ եւ կեղծ Շաւարշներ։ Նպատակ պաշտպանել չէ երիտասարդ խմբագիրը, սակայն եւ այնպէս անկեղծութիւնը պարտք կը դնէ վրաս հրապարակաւ յայտարարել թէ երիտասարդ խմբագիրը իր տղայ հասակէն ծնողական զգոյշ անքէ ու ընտանեկան խնամքէ զուրկ, Հաւուզցոյց մէջ մեծցած, եւ հակառակ իրեն նախանձորդներուն, ինքնուսութեամբ յառաջացած եւ այսօր չընորհիւ իր յարատեւ աչխատութեան հրապարակին վրայ պատուաւոր պաշտօն մը ու գիրք մը գրաւած է, որով իր ճակատի քրտինքովը միայն կ'ապրի։ Սրդ, ուրիշ ո՛ եւ է պաշտօնի պէտք չունենալէ զատ, իր այս օրուան գիրքը թաղային Աղգային հասատատութենէ մը անարժանապար 5 ռակի ամսականով եւ չարաթը 4 ու կէս օրա մը (Թային) առնելով ապրող մակարոյծ եւ գործակալ գրագիրներու եւ հասարակութեան վրայ կատարելապէս բեռ մը եղող խեղճ արարածներու վիճակէն, եւ յիշեալ հետագրերը քաչող ատժանիներու ըմբռնումէն չատ ատելի բարձր է։ Ուստի քոյ համոզուած եմ որ նմանօրինակ սպառնալիքներ եւ վայրագնալ հրապարակութիւններ երբէք չպիտի կրնան յաջողիլ խախտել երեստարդ խմբագրին սկզբունքն ու նկարագիրը։

Գալով Ուլտմանիկ տատուի պատրաստած երկարերութեան, անշն է յիչել Թրքական առածը. «լաքրտրնէն եալանը օլմադ ևանլըչը օլսուր»։ Այո՛, մինչ ալ խոստացած ենք թէ Ուլտմանիկ տատուս, իր վերադարձին մէջ գրութիւն մը պատրաստելու վրայ է եղեր։ Սակայն ո՛չ թէ երկարերութիւն մ'է, ինչպէս կ'ըսէն, այլ բազմաքաղիր մը քաչուած քարտուղար Թաղականին որ յիչեալ Ուլտմանիկ տատուի յուզարկաւորութեան ծախքն իւրացուցած ըլլալով մինչեւ յարդ չէ վճարած Թաղային մնատկին. . որով խեղճ կինն իր վերադարձին մէջ իսկ անհանգիստ ըլլալով երեսին երեսին ուրտահանի կերպով դուռ կ'ելլէ գերեզմանէն ի պատիւ եւ ի յարգանս Թաղային չահուց եւ իրաւանց նահանձախնդիր երեստարդ քարտուղարին։

Հոփէ, ՇՈՒՇԱՆ
11 Հոկտ. 1899

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Իրիք գաւառակի կառավարիչ անուանուեցաւ Բերբ-Շէյհրի կառավարիչ Րիքնէսոմին էֆ.։

—Դերբ-Շէյհրի կառավարիչ անուանուեցաւ Իրէքի կառավարիչ Մուհարրէմ պէյ։

—Դրաքնումեհան անկակի Դ. օգնական անուանուեցաւ քաղաքապետութեան արձանագրութեան պիւանի նախկին պաշտօնեայ Ասմէա Միհհատ էֆ։

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ 1315 տարիին մակագրուհլով բուլերու փոխոխութիւնն որոշուած ըլլալով, բան կայսերական Իրաւէն, տակէզ վերջ այդ դրամով բուլերով կընքուած ո՛ եւ է տեսակ պաշտօնաթուղթ առանց բուլի պիտի ներառուին։ Հետեւապէս այս ամին անոնց որոնք այդ հին բուլերէն ունին՝ կը ծանուցուի որ երկրք ամսուան պայմանաժամ ատուած է, որպէս զի իրենց ձեռքը գտնուածները ո՛չ ոքէն գնած ըլլալնին հաստատելէն ետք, կարենան գտնուիլ վերկմամէն ի պատիւ եւ ի յարգանս թաղային չահուց եւ իրաւանց նահանձախնդիր երեստարդ քարտուղարին։

—Սկիսալէն հետաւ հետագիր մը կը ծանուցանէ թէ Շաքիր բաչայի յուզարկաւորութիւնը մեծ հանդիսով կատարուելը էր։ Մարմինը ամիսուած է քաղաքին մէջ մանուաւոր տեղ մը։

ՄԱՀ ԿԱՑՍԵՐԱԶՈՒՆ ԻՇԽԱՆ ՇԵՎՔԻ ԷՖԷՆԴԻ. — Սուլթան Ազիզի որդիներէն կայսերազուն իշխան Շեվքէթ էֆ. Կիր. օր Զամլըճայի քէօչկին մէջ մեռաւ։ Իշխանը, կըսէ պաշտօնական յայտարարութիւն մը, տասն օրէ ի վեր կը տառապէր ժանտատենդով խառն թոքատապէ։ Հիւանդը կը խնամէին Տօքթ. Ֆոն Միւլլէր, Հօրասանճեան, Ռիտոպը եւ Նուրի բաչա Բէհմն, ինչպէս նաեւ ուրիշ բժիշկներ։ Բայց ամէն խնամք անօգուտ եղան։ Վահ. Սուլթանը չատ գառնատէս զգածուեցաւ իշխանին մահէն։ Ցուզարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ մեծաչուք հանդէսով։ Հանդուցեալ իշխանին մարմինը պիտի ամփոփուի Սուլթան Մահմուտի դամբարանին մէջ։

ԿԱՑՍ. առաջին քարտուղար Թահսին պէյ Բ. Դրան հաղորդեց Կայս. Իրատէ մը, որով Իրէքի անգլիական իշխանութիւններուն արտօնութիւն կը տրուի Կուտինայի տուները վերաչինելու։

ԲԱՐԱՓՆԵՐԸ. — Շարաթ օր Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ Նչան Թաչլի ապարանքին մէջ կազմուած յանձնաժողովը որ կը բաղկանար Արտաքին Գործոց Նախարար Թէվֆիք բաչայէ, Հանր. չինութիւններու Նախարար Զէհնի բաչայէ եւ Մաքսային Վերատեսչ Նազիֆ բաչայէ, խորհրդակցութիւններ կատարեց Բարաձներու Ընկերութեան սակացոյցին մէջ եղած բարեփոխութեան խնդրին վրայ։ Յանձնաժողովը տեղեկագիր մը պատրաստեց զոր յղեց Կայսերական Դիւանատան։

ՇՈՎԱՑԻՆ վարժարանի չրջանաւարտ կարդէն լուսանկարչութեան հետեւող աշակերտները, ամէն տարուան պէս այս տարի ալ Կղզիներու «Զամլըզի տեսարանները պարունակող գեղեցիկ ալպօմ մը պատրաստած են որ Վահ. Սուլթանին պիտի մատուցուի։

ՕՏԱՐ երկիրներու Օսմ. հիւպատոսարաններու մէջ գործածուած պաշտօնեաներու ընտրութեան յանձնաժողովը կիր. օր գումարուեցաւ Արտաքին գործերու պաշտօնատան մէջ։

ՁԵՌՆՀԱՍ պաշտօնատունը Մաճառիստանէն, Թերմանիայէն, Ռուսիայէն եւ Նորմանտիայէն վարսակ բերել տալով հարկ եղած տեղերը բաժնեց, որովհետեւ այս օրուր վարսակները տեղացիներէն չատ ատելի արտիւնատէտ են ինչպէս որ փորձը տեսնուած է։

ԹՈՒՐԲԻՈ մեծ գետերէն եղերքը հաստատուած ձկնորսարանները (պալըն) նաւարկութեան դժուարութիւն պատճառելուն համար, Ծովային նախարարութիւնը ներքին գործոց նախարարութեան դրած էր այդ ձկնորսարաններու հաստատման մնուաչնորհ չտալ։ Սակայն Ներքին գործոց նախարարութիւնը պատասխանած է թէ հարկ չկայ այդպիսի անօրինութիւն մը բնել, միայն այդ մնուաչնորհները դրած ատեն Ծովային նախարարութիւնն ալ մասնակցի խորհրդակցութեանց։

ՁԵՌՆՀԱՍ պաշտօնատունը որոշած ըլլալով Բումլեի երկաթուղիի գծին չրջակայքի երկրագործներուն կենդանիներ գործ բաժնել, այս օրերս այդ բաչխում տեղի ունեցաւ։ Այդ գործին գարնջուր չինելու յարմար է։

ԿՈՑՍ. Պալատան արարողական հանդուցեալ Մխիթր բաչայի կնոջ ամաքնոցչակ մը յատկացուելու մասին ձեռնհաս պաշտօնատան հրաման եղած է։

ԱՐԲԻՊԵՂԱԳՈՒԻ կաստակալ Ապէտին վաչա Հոզոս հանձնելով հան իբր հիւր դանուղ եկիպտոսի Խեդիվին այցելիր է։

ՄԻՒՐՈՊԱՉՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ. — Կայս. Իրատէ մը կը հրամայէ լբժկական վարժարանի պիւտճէէն 500 ոսկի յատկացնել Տ.բմ.ին Նիքօլի՝ միքրոպային հետազոտութեան համար հարկ եղած գործիքները գնելու։

ԿԱՑՍ. Թիկնապահ Ծուատ բաչայի երկու որդիները Խուրչիտ եւ Խայրէտտին պէյերը Կայս. հրամանաւ Թերմանիա պիտի ղրկուին իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Սատաղարի երկաթուղին մայր գծին կապող նոր չինուած ճիւղին առժամեայ ընդունելութիւնը կատարող վիճակի յանձնաժողովը մօտերս Սատաղարէ պիտի մեկնի։

ՊՈՂՈՍ ոսկիականց ժողովի նախագահ Իսհէմ բաչա, որ երկու ամսէ ի վեր հիւանդ էր, կիր. գիչեր մեռաւ։

ՊԱՐՉԵԼՈՆԱՑԻ ընդհ. հիւպատոս Լոատ պէյ ինչ ինչ օրինազանցութիւններու պատճառաւ պաշտօնեն կազած է։

—Պիթլիսի քաղաքային եւ պետական մեծ ու փոքր պաշտօնեաները իրենց ամսաթոչակներուն մէկ քառորդը Թողուցին ի նպաստ Այտնի արկածեալներուն։

—Պոլսոյ Աւետարո-Հունգարական ընդհ. հիւպատոսարանի Ս. Թարգման Պ. Փիլիբօվիչ յանուն իր կառավարութեան 1000 ֆր. յանձնեց նպաստամատոյց յանձնաժողովին։

—Վահ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ զարձեալ տասը հազար ղրչ. նոր գումար մը չնորհել Այտընի զեռնաչարժէ արկածեալներու հիւղակներու չինութեան համար։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ զեսպան Պատն Մարչալ ֆոն Պիլէրչեթցին երէկ առաւ հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ անդլ. զօրատունդերը նոր յաղթանակ մը տարին։ Զօրավար Թրէնչ Պօէրներուն յաղթեց Լանսալակիի մէջ։ Իխա բուան կուէ մը եաք՝ Անգլիացիները Պօէրներուն բանակեցած դրաւեցին։ Անգլիացիներուն վնասները հինգ են 150 մեռեալ կամ վիրաւորեալ։ Պօէրները Լէտիսմիթի ուղղութեամբ քաչուեցան։ Պլանտալակդ Լէտիսմիթէն երկու մղոն հեռու Նաթալի երկրին մէջ Նիւքէսլէն Լէտիսմիթ երկաթուղիին կայարանն է։

—Լէտիսմիթէն Հոկտ. 21 թուականով հասած պաչտօնական հետագիր մը կ'ըսէ թէ անգլ. զօրագունդերը էլանսլակդի (Կլէնտօ - Լէտիսմիթ երկաթուղիի գծին վրայ) մօտ գտնուած Պիւրկըրներուն հետ կռուի լանուելով՝ Թչնամին զէրքն առին եւ անոր բանակատեղը, ձիերն ու ռազմամթերքը գրաւեցին։ Թչնամին սկսաւ փախիլ, որուն ետեւէն լնկան Անգլիացիները։ Կը հաւատան թէ մէկ քանի Անգլիացի զինուորներ վիրաւորուած են։ Մանրամասնութիւններ կը պակսին։ Կուռլին մասնակցող Պիւրկըրներուն թիւը 2,000 կը հաչուուի։

Բէրթաուէնն երէկի թուականով կը հաղորդեն թէ էլանսլակդի մօտ գտնուղ Պօէրները քաչուեցան դէպի Ուաջքոպէնքի (էլանսլակդի-Կլէնտօ երկաթուղիի գծին կէս ճամբուն վրայ եւ հիւսիս-արեւելեան կողմը)։ Անգլիացիներն այսօր պիտի յարձակին անոնց վրայ։

Քլէրթաունէն.—Կլանսլակդի մօտ տեղի ունեցած կռուի մէջ Պօէրները մեծ կորուստ կրած են։ Անգլիացիները 100 մարդ կորնցուցին։ Բազմաթիւ Պօէրներ պատերազմին մէջ վերի բոնուեցան, մէջ այլոց Նաթալի սահմանապահին Պիւրկըրներու հրամանատար Զօր. Ճէկն Ռօքը եւ Թրանսվալի զօրագունդերուն հրամանատար Զօր. Ժուպէրի եղբօրորդի Բիէլ Ժուպէրը։ Անգլ. հեծելազօրքը երեք անգամ Պօէրներուն վրայ յարձակեցաւ սուիսլով գանոնք ետ քաչուելէ։

Մաֆքինկի անգլ. զօրագունդերու հրամանատար գնդապետ Պատէն Բօվել այդ քաղաքէն կը հետագրէ թէ Պօէրները իր զօրագունդերուն հետ ունեցած այլ եւ այլ բաղխումներուն մէջ 53 սպանեալ եւ մեծ թուով վիրաւորեալներ ունեցան։

Կլէնտօյէ հասած հետագիր մը կը ծանուցանէ թէ Զօր. Ժուպէրի հրամայած Պօէր զօրագունդերը հիմա Անգլիացիներու վրայ յանձակեցանկլէնտօյի իրենց պատնէշներուն վրայ գտնուած ատենները։ Երէկ, կէս օրէն ետք, անգլ. բանակատեղին հիւսիս-արեւմտեան կողմէն սկսան կրակ ընել։

Վիեննա.—Բաղմաթիւ լրագիրներ միաձայնութեամբ կ'ըսեն թէ Լոնտոն գանգատղ հանգուցեալ Ռօսոլֆ գահաժառանգին կենը՝ Սթէֆանի իչխանուհին դեսպան նախկին խորհրդական կոմս Էլէմէր Լօնեայի հետ կարծեցեալ վատերական ա-

մուսնութիւնը մօտալուտ է։ Սթէֆանի իչխանուհին նախ պիտի հրաժարի իր դահակալութեան իրաւունքէն, իբր արքունի գոգտատէր ունեցած իրաւունքներէն ինչպէս նաեւ իր բոլոր տիտղոսներէն ու տատեանքներէն։ Կոմս Էլէմէր Լօնեա որ կաթոլիկական մէն է կաթոլիկ պիտի ըլլայ։

ԲՈՒՐԻԶ.—«Ժուռնալ» կ'ըսէ թէ պատասխանութիւններ կը տեսնուին ընդարձակելու Բարիզի սահմանին չէնքը։

Նոր յիչատակարան մը պիտի կանգնուի Նոթր Տամ Վիքթուարի մէջ։ Ճարտարապետական խորհուրդը ծրագիրն ընդունեց։

ԲՈՒՐԻԶ, 23 Հոկտ.—Կը կարծուի թէ Պ. Պէրանժէի տեղեկագիրը մինչեւ Եչ. պիտի վերջանայ։ Կը ծանուցուի թէ գատաստան տեղի չունենալու համար տասը հրամանագիր պիտի տրուի։ Բարձ. Սահանքի նիստերը հաւանաբար Հոկտ. 30ին պիտի վերսկսին։

ՊԱՐՉԵԼՈՆԱ. — Կացութիւնը թէեւ ղղայապէս բարւոքած է, սակայն մէչտ ծանր է։ Ճարտարագործներու յանձնախումբը վարչապետ Պ. Սիլվեստր պիտի ստիպէ ճղդրտօրէն ծանուցանելու եւ յայտարարելու թէ կ'ուզէ՞ Բաթալանի որոչ ինքնօրինութիւն մը տալ եկեղեցականներու կալուածներու մասին։ Պ. Վիլլավերտ բացարձակապէս հակառակ է ամէն թոյլատուութեան եւ գահլիճին մէջ խնդիր պիտի յուզէ այդ մասին։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲՈՒՐԻԶ, 23 Հոկտ.—Զրոյց կը չրջի թէ նախագահ Բրիսկէր իր փախուստը կը պատրաստէ. Թերմանիա պիտի երթայ ուր տեղաւորած է իր հարստութիւնը։ Անգլիական նոր յաղթանակ մըն ալ կը ծանուցուի Էլանսլակդի մէջ։ Լատիմիթի եւ Կլէնտօլ մէջ հաղորդակցութիւնները վերահաստատուեցան։ Անգլիացիներու կորուստները են 150 հոգի, իսկ Պօէրներունը 1400 հոգի։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւետրական մամուլը նպաստաւոր ընդունելութիւն մը կ'ընէ Գրլարի նախարարութեան։

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄԱՆԱՐՈՑԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՌԵՐԱ 396

(նանճի գաբէջրատան վրայի յարկը ճիղդ Զըպուրճեանց դէմն)

Ամենատատիկ ցուած ակռաները մէկ անդամին կը լեցնեն, ցաւով գիտել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նուրբ, ճաչակաւոր եւ գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, գէմքի ձեւաւորութիւն, բան տարիքին, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաչխաւորելու։

Թիրեցուչիչ գեղերու եւ ամենակատարելագործեալ ագքայներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութեան։

Ժամերը կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիչեր) հիւանդ ի'ընդունին։

Յ. Գ. Վերջ մը տալու համար ծաղաղորդաց գանգատներուն, հրապարակաւ կ'աղդարարենք թէ ՄԵՆՔ Պոլսոյ կողմը մատնաճիղ ՉՈՒՆԻՆԵՐ։

ՍԵՂԱՆԱՀՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՑ

ԲԱՑՈՒՄ 11 Հոկտ.

Օսմ. ֆռնտ. ակռի Գ.	Ֆր. կ.	23 37
Բումլեի երկաթուղի	Ֆր.	113 20

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. ֆռնտ. ակռի Գ.	Օ. Ո.	24 02
Ամէնէն բարձր գին	»	23 28
Ամէնէն վար գին	»	23 25 50
Բումլեի երկաթուղի	Ֆր.	114 50
Ամէնէն բարձր գին	»	110 25
Ամէնէն վար գին	»	109 75
Թրամուէյ Պարտաթուղթ	Ֆր.	490 —
» Ժուխանես		225 —
» Բաժնեթուղթ	Ֆր.	490 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	Օ. Ո.	4

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրչ.	87 18
Անգլիական ոսկի	»	110 5
Բոլ Նվերերիալ	»	89 20
Ֆրիմից	»	51 6
Մէճիտիէ արծաթ	»	107 34
Մէճալիք	»	97 10
Բուբլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8 59
Լոնտոն 3 ամիս		109 5
Բարիզ » »		23 —
Ֆիորին մոնետա		10 47

ՅԱՂԹԱՆԱՒ ՎԱՐ

ՊԱՏՄ. ՎԵՊ

ԳԼՈՒԽ Ը

ՏԱՒՂՈՎՄԱՆ

Դարձեալ ծիծաղեցաւ Ֆրանսուհին, ապա ինքնիրեն ըսելով.

— Ինչպէ՞ս կրնայ ըլլալ, որ այս մարդը ինծի համար այսքան հետաքրքրութիւն ցուցնէ, ինծի համար այսքան մտահոգ ըլլայ, ինծի համար այսքան զոհողութիւններ ընէ, երբ ես անոր համար ոչինչ եմ, ոչ ալ պիտի ըլլամ երբեք...

Ապա ձայնը բարձրացնելով.

— Ես ալ, ըսաւ, ձեզ կը սիրեմ, Մարկիզ, ինչպէս որ դուք ինծի համար ըրիք, ինչպէս որ ինծի համար կ՚ընէք, ինչպէս որ ինծի համար պիտի ընէք միշտ, ես ալ ձեզ կը սիրեմ, ինչպէս որ